

Hver mandag skriver George Monbiot, Anna Blix, Stefan Sundström, Trygve Refsdal og Elise Matilde Lund om alt som rører seg i naturen – fra hagestell til klimakamp.

Jeg har fått barn. Det er naturlig å få framtidssangst.

Befolkningsekspløsjonen

Anna Blix

REPRODUKSJON

Jeg våkner til gryntelyder flere ganger om natta. Det er den lille ungen min som er sulten. Måten hun suger seg fast i puppen min minner meg om den presise måten et mindre romskip kobler seg til moderskipet i ulike science fiction-filmer. Mens drivstoffet renner over i den smattende og fornøyde lille kroppen tenker jeg på hva jeg egentlig har vært med på.

En ting er systemet for reproduksjon i oss pattedyr. Det er ganske fantastisk: Vi bærer fostrene våre inni kroppen istedenfor å legge egg. Vi lager mat som er perfekt for avkommet i vår egen kropp. Alt ligger til rette for at barna våre skal overleve.

Og overleve, det gjør menneskeungene. Det blir fler av oss. Vi er 7,3 milliarder mennesker i verden. I år 1800 var det én milliard. Etter den industrielle revolusjonen har antallet mennesker på jordkloden rett og slett eksplodert. Befolkningsveksten er eksponentiell. FN regner med at vi når åtte milliarder mennesker allerede i 2024. Deler av miljøbevegelsen er bekymra. Vi overforbruker allerede ressursene på planeten. Er vi på kanten av en krise som vi ikke kan styre unna? Burde jeg – for miljøet, naturen og planeten sin del – latt den nydelige lille ungen min ende opp som sperm i et kondom og mens i et miljøvennlig tøybind?

Lege og professor Hans Rosling mener ikke det. Han er ikke bekymra for befolkningsekspløsjonen, fordi han mener at befolkningsveksten ikke er noe å frykte. Morgendagens verden kommer til å bli et bedre sted enn før, sier han i et berømt foredrag du kan finne på nrk.no.

I dette foredraget beskriver han det han mener er den største og viktigste endringa som har skjedd i nyere tid: endringa i den globale fødselsraten. I foredraget sitt viser Rosling at fødselsraten

har gått kraftig ned. Hva tror du for eksempel fødselsraten er i Bangladesh, et av de tettest befolkede landene i verden? Den er 2,2 barn (per kvinne). Globalt var fødselsraten fem barn i 1963. Nå er den nede i 2,5. Samtidig som fødselsraten går ned, øker overlevelsensraten. Det er kanskje her noen miljøvernere er bekymra. Rosling syns det er bra.

Folk levde nemlig ikke i økologisk balanse med naturen før. De døde i økologisk balanse med naturen, ifølge Rosling. Befolkningsveksten fram mot 1800-tallet var så lav fordi så mange barn døde før de vokste opp og selv fikk barn. Da den industrielle revolusjonen kom og man fikk såpe og medisi-

«Jeg håper den lille smattende ungen min vokser opp med politikere som tar upopulære avgjørelser»

ner, økte befolkningstallet. Det var ikke fordi folk fikk flere barn, men fordi flere overlevde. Når fødselsraten går ned og overlevelsensraten går opp, er det færre foreldre som må begrave sine egne barn. Det blir mindre lidelse. Det er bra.

Så hvordan vil befolkningsutviklingen bli framover? FNs kommisjon for befolkning og utvikling har regnet seg fram til

at befolkningen vil øke, men ikke i det uendelige. Antallet barn i verden ligger nemlig stabilt nå. Det er to milliarder barn i verden, og det blir ikke flere. Endringene framover består i at disse barna blir voksne, og lever lenger enn tidligere. Ifølge FN-kommisjonen vil vi være omtrent 11 milliarder mennesker i verden i år 2100. Men da er også den raske befolkningsveksten slutt, og antallet mennesker i verden vil være stabilt.

Er det ikke likevel en katastrofe at vi blir så mange mennesker på jorda, når vi allerede nå ikke klarer å kutte ressurs- og energiforbruket og står foran store menneskeskapte klimaendrin-

ger? Nei, fordi befolkningsveksten skjer hos dem som lever rundt grensa for ekstrem fattigdom. Ikke her hos oss som har råd til å ta fly på ferie flere ganger i året. 85 prosent av alt fossilt brennstoff som forbrukes i løpet av et år, brukes av de tre rikeste milliardene mennesker i verden, og aller mest brukes av den rikeste milliarder.

Det er selvfølgelig ikke bra at

PLASS TIL ALLE: Ifølge professor Hans Rosling trenger vi ikke å bekymre oss for befolkningsveksten. Det er Vestens overforbruk som er det virkelige problemet.

FOTO: MONEY SHARMA, AFP SCANPIX

barn fødes inn i fattigdom. Fattigdommen må bekjempes. Samtidig må vi innse at det er vi, de rikeste, som må redusere utslippene våre. Vi kan ikke kreve at de fattigste slutter å få barn, fordi vi ikke vil slutte å fly på ferie, pumpe opp olje og spise kjøtt til hvert måltid.

Det er ingen grunn til å bekymre seg over befolkningsekspløsjonen. Vi kan fremdeles unngå de verste scenarioene klimaendringene kan føre til. Men det krever at vi, de rikeste i verden, tilpasser energi- og ressursbruken vår. Ikke at vi slutter å få barn.

Jeg håper den lille smattende ungen min vokser opp med politikere som tar upopulære avgjørelser som gjør at vi ikke overforbruker jordas ressurser. Hun trenger politikere som ikke lar gruveselskaper dumpe avfall i fjordene, som ikke flytter iskannten og som bygger ut statlig jernbane og kollektivtrafikk. Og så trenger hun organisasjoner som Natur og Ungdom som viser henne at det nytter å engasjere seg.

Til slutt sier jeg som Gatas Parlament i den strålende låta «Unger»:

[Vi skal lage] unger, jævla fine unger som skal redde verden for vi hakke greid det sjøl.

Anna Blix, biolog

anna.blix@sabima.no